

Sammanträde med

Plats och tid

Budgetberedningen

Stora sammanträdesrummet kl. 13:00 – 16:35

Beslutande

Ledamöter

Beata Allen (C), ordförande

Arijana Jazic (S)

Maria Lundblom Bäckström (KD)

Mats Hansson (M)

Niklas Lindberg (S)

Tjänstemän

Erik Wikström, sekreterare

Mikael Fornander, kommundirektör

Michael Wirestam, samhällsbyggnadschef §§ 26, 28

Johanna Evegren, avdelningschef KSA §§ 26, 28-29

Maria Engmalm Wallsten, ekonomi

Carina Andersson, socialchef

Utses att justera

Maria Lundblom Bäckström

Justeringens plats
och tid

Kommunhuset, 2025-10-08

Paragrafer 26-29

Underskrifter

Sekreterare .....

Erik Wikström

Ordförande .....

Beata Allen

Justerande .....

Maria Lundblom Bäckström

Budgetberedningen

2025-10-06

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ Budgetberedningen

Sammanträdesdatum 2025-10-06

Förvaringsplats
för protokollet Kommunhuset

Datum då anslag
publiceras 2025-10-08

Datum då anslag
tas bort 2025-10-30

Underskrift .....
Erik Wikström

---

§ 26	Delårsbokslut Aneby kommun 2025	2025/6
§ 27	Utredningsuppdrag avseende SKR:s prislappsmodell	2025/7
§ 28	Ny skatteunderlagsprognos och information om regeringens budgetpropositionen för 2026 och höständringsbudget för 2025	2025/7
§ 29	Utredningsuppdrag gällande investeringsbehov i centralköket	2025/7

BBER § 26 Delårsbokslut Aneby kommun 2025

Dnr KS 2025/6

Beslut

Budgetberedningen beslutar föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige besluta

att godkänna delårsrapporten per augusti 2025,

att förvaltningen fortsätter arbetet med åtgärder för att nå en ekonomi i balans på verksamhetsnivå.

Ärendebeskrivning

Resultatet för perioden till och med augusti uppgår till 22,7 miljoner kronor. Utfallet inkluderar förändring av semester- och ferielöneskuld som påverkar resultatet positivt med 8,7 miljoner kronor vid delåret. I utfallet ingår även 10,3 miljoner kronor i markåtkomstbidrag för Furulids naturreservat, som är att betrakta som en extraordinär intäkt.

Kommunkoncernen sammanställs inte i delårsbokslutet men analysen av koncernföretagen visar att de sammantaget har en prognos som är i balans med budget för året.

Aneby kommun visar en prognos på 11,2 miljoner kronor. Jämfört med budgeten på 13,0 miljoner kronor innebär detta ett sämre resultat med 1,8 miljoner kronor. Exklusive markåtkomstbidraget ger prognosen ett resultat på 0,9 miljoner kronor, vilket är en tydlig förbättring jämfört med föregående år som landade på -9,9 miljoner kronor.

Verksamheterna överskrider i prognosen sin budget med 14,4 miljoner kronor. De negativa prognosavvikelserna återfinns inom sociala avdelningen om -14,6 miljoner kronor och barn- och utbildningsavdelningen om -1,3 miljoner kronor samt revisionen om -0,1 miljoner kronor. Kommunövergripande, kommunserviceavdelningen och samhällsbyggnadsavdelningen har ekonomin i balans och visar på överskott.

Genomförda åtgärder har gett effekt. Verksamheternas avvikelse för perioden visar på -5,6 miljoner kronor. Det kan jämföras med samma period föregående år som då visade -19,2 miljoner kronor. Främst är det effekter på personalkostnaderna och är ett resultat av det arbete som har genomförts med att minska antalet årsarbetare.

Underskottet från verksamheterna motverkas delvis av ett prognostiserat överskott på finansnettot. Finansförvaltningen bedöms enligt prognosen ge ett överskott om 12,6 miljoner kronor jämfört med budget varav markåtkomstbidraget utgör 10,3 miljoner kronor. Detta trots att skatter och bidrag visar på ett underskott om -5,6 miljoner kronor. Färre invånarantal och sämre konjunktur är förklaringen till de försämrade finansiella förutsättningarna.

Samtliga avdelningarna arbetar tillsammans för att nå en ekonomi i balans. Inom respektive avdelning pågår fortsatt åtgärder för att minska kostnader och för att uppnå hållbara förändringar i de genomförda åtgärderna.

Under januari-augusti har 21,5 miljoner kronor förbrukats av årets investeringsbudget, som uppgår till 58,8 miljoner kronor. Prognosen för året uppgår till 50,5 miljoner kronor.

Det är 12 styrtal som följs upp för 2025, varav 11 följs upp i delårsrapporten. Det finansiella perspektivet visar att samtliga styrtal uppnås tack vare förbättrat ekonomiskt resultat. Utifrån det verksamhetsmässiga perspektivet är det fem styrtal som uppnås helt och ett styrtal som är delvis uppnått och har utvecklats i en positiv riktning. Bedömningen är att det är möjligt att uppnå god ekonomisk hushållning även utifrån ett verksamhetsperspektiv, enligt riktlinjerna.

Ekonomichef Maria Engmalm Wallsten föredrar ärendet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Delårsrapport 2025, Aneby kommun
Delårsrapport Aneby kommun till BBER 2025-10-06

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Ekonomichef

BBER § 27 Utredningsuppdrag avseende SKR:s prislappsmodell

Dnr KS 2025/7

Beslut

Budgetberedningen beslutar

att lägga informationen till handlingarna

att allmänna utskottet bereder förslag till beslut om deltagande i projektet senast den 15 december.

Ärendebeskrivning

Den 25 mars 2025 §7 beslutade budgetberedningen att ge ekonomichef i uppdrag att ta fram ett beslutsunderlag avseende SKR:s prislappsmodell. Underlaget ska innehålla en beskrivning av fördelningsmodellen, en jämförelse med den resursfördelningsmodell som kommunstyrelsen använder i dag, styrkor och eventuella svagheter, resursbehov och kostnadsbild samt en omvärldsspaning från andra kommuner vilka har infört prislappsmodellen.

Bakgrunden till att prislappsmodellen har blivit aktuell är att Ensolution, i sin genomlysning som genomfördes 2024, föreslog att Aneby kommun bör överväga att delta i projektet. Syftet är att utmana det traditionella sättet att arbeta med budgetar genom att belysa prioriteringar som har gjorts i ekonomin, vilka kan vara svåra att påverka. Samtidigt ska kostnader fördelas efter behov istället för efter "gammal hävd".

Beskrivning av modellen

Prislappsmodellen är en metod för att fördela kommunens resurser baserat på styckkostnader för olika verksamheter, såsom förskola, fritidshem, skola och äldreomsorg. Modellen utgår från en genomsnittlig kostnad per invånare och justeras sedan utifrån kommunens specifika förutsättningar, som demografi och geografiska förhållanden.

Prislappen består av två delar: en genomsnittskostnad för riket och en unik del som tar hänsyn till kommunens särskilda förutsättningar. Den tekniska ramen, som är volymbaserad, används för att beräkna hur mycket resurser varje verksamhet ska få baserat på antalet invånare i olika åldersgrupper. Internhyror används också för att säkerställa att prislappen blir korrekt och att verksamheterna har ändamålsenliga lokaler.

En förenklad beskrivning av prislappsmodellen är att verksamheten tilldelas en teknisk ram eller grundram som baseras på samma metod som kostnadsutjämningen och är jämförbar med referenskostnaden som ingår i nettokostnadsavvikelsen i Kolada.

För verksamheter som inte ingår i kostnadsutjämningssystemet finns ingen egen modell, vilket innebär att kommunen kan välja att budgetera som tidigare eller jämföra sig med andra kommuner.

När de tekniska ramarna har fördelats blir det politiska prioriteringsutrymmet tydligt och de finansiella förutsättningarna kan följas noggrant. Det finns en tydlig koppling mellan investeringar, resultatnivå och självfinansiering.

Modellen syftar till att ge kommunerna realistiska och transparenta budgetramar, tydliggöra sambandet mellan demografi och intäkter, och förbättra möjligheterna för långsiktig planering och ekonomisk hushållning.

Det är i dagsläget 100 kommuner som har valt att genomföra projektet. I kommande projekt är det 25 kommuner i kö.

I bilaga ”Vad är prislappsmodellen”, SKR finns kompletterande beskrivning.

Projektbeskrivning

Projektet "Resursfördelning baserad på prislappar" är ett initiativ från SKR som syftar till att utveckla kommunernas budgetprocesser. För att kunna arbeta med och få tillgång till prislappsmodellen behöver Aneby kommun delta i projektet. Projektet löper över cirka nio månader, från augusti 2026 till april 2027, och inkluderar nio projektmöten. Syftet är att ge deltagande kommuner förutsättningar för en långsiktigt hållbar ekonomi.

Arbetsmodellen bygger på föreläsningar, lärande erfarenhetsutbyte, utvecklingsarbete kring en ny budgetprocess och resursfördelningsmodell, samt praktiskt budgetarbete. SKR fungerar som bollplank under projektets gång och erbjuder stöd i form av resursfördelningsmodeller, uppföljning och analys av ekonomi, förplanering som start på budgetprocessen, jämförelser med andra kommuner, förändringsledning och praktiska övningar.

Aneby kommun har lämnat in en intresseanmälan, som inte är bindande. Men Aneby kommun behöver lämna besked om deltagande senast i januari 2025 då det finns en kö av intresserade kommuner till nästkommande projekt. Kommunstyrelsen behöver dock inte ta beslut förrän innan första projektmötet.

Prislappsmodellens styrkor och svagheter

Det finns styrkor och svagheter som det behöver finnas en medvetenhet kring. Här presenteras några delar som har fångats upp:

Styrkor

- **Realistiska och transparenta budgetramar:** Modellen utgår från de kommunens förutsättningar i olika verksamheterna. Det innebär att det finns en tydlighet mot verksamheten vad budgeten bygger på.
- **Tydligt samband mellan demografi och intäkter:** Både demografi och förändringar i befolkningen påverkar verksamhetens rammar.
- **Politisk handlingsfrihet:** Modellen tydliggör det ekonomiska utrymmet för politiska prioriteringar och satsningar.
- **Långsiktig planering:** Prislappsmodellen förbättrar möjligheterna för långsiktig planering och ekonomisk hushållning genom att ge en tydlig bild av de ekonomiska förutsättningarna.

- **Jämförbarhet:** Modellen är jämförbar med referenskostnaden som ingår i nettokostnadsavvikelsen i Kolada, vilket underlättar jämförelser med andra kommuner.
- **Flexibilitet:** Den tekniska ramen gör det möjligt att flytta resurser från verksamheter där behoven minskar till verksamheter där behoven ökar.

Svagheter

- **Begränsad till obligatorisk verksamhet:** Modellen omfattar endast obligatorisk verksamhet som förskola, fritidshem, grundskola, gymnasieskola, vuxenutbildning och äldreomsorg. Övriga verksamheter har ingen egen modell i kostnadsutjämnningen. LSS, individ- och familjeomsorg och vuxenutbildning ges intäktslapp som dock saknar demografisk koppling mot specifik åldersgrupp.
- **Kvalitetsaspekter beaktas inte:** Prislappen tar inte hänsyn till kvalitets- och effektivitetsnivåer, vilket innebär att det kan finnas variationer i kvalitet mellan olika kommuner.
- **Internhyror:** För att prislappen ska bli korrekt krävs det att kommunen använder sig av internhyror, vilket kan innebära en administrativ börda.
- **Anpassningsbehov:** Verksamheter med högre ambitioner än den genomsnittliga kostnaden kan behöva anpassa sig till den tekniska ramen, vilket kan innebära att tidigare budgetar med högre ambitioner får mindre utrymme.

Vad innebär styrkor och svagheter för Aneby kommun

Aneby kommun har en traditionell budgetmodell som bygger på budget på budget men som tar hänsyn till volym- och prisförändringar mellan åren. Den stora skillnaden mellan modellerna är att i nuvarande modell handlar budgetarbetet mycket om hur ”toppen på isberget” ska prioriteras. I prislappsmodellen handlar budgetarbetet om ”hela isberget”. Det finns redan idag en bred kunskap om hur investeringar och finansiella förutsättningar påverkar oss långsiktigt samt en gemensam syn på behoven inom Aneby kommun. Prislappsmodellen kan dock öka transparensen kring varför en verksamhet har den budget den har, vilket kan flytta fokus från frågan om budgeten är rätt till om kostnaden är rätt. De politiska satsningarna och prioriteringarna blir mer tydliga i prislappsmodellen, även de som är beslutade längre tillbaka i tiden.

Prislappsmodellen innebär en kostnad både initialt och årligen samt kräver mer resurser i budgetarbetet, i alla fall inledningsvis, än jämfört med idag.

Erfarenheter från andra

I länet är det Mullsjö kommun, Gnosjö kommun och Tranås kommun som arbetar med prislappsmodellen. Det är ytterligare ett par kommuner som visat intresse för kommande projekt.

Några tankar från kommunerna är:

Fördelar:

- Det blir tydligt för verksamheten vad budgetramarna är baserade på och därmed lättare att förstå sin budgetram och de anpassningar som görs.
- Det är även en tydlighet mot politiken om handlingsutrymmet och de prioriteringar som görs.
- Ger en modell som kopplar ihop investeringar, drift, prioriteringar och kassaflöde på lång sikt.
- Möjliggör ett budgetbeslut i juni
- Underlättar jämförelser med andra kommuner och har bidragit till att förvaltningarna och nämnderna i budgetberedningen analyserar avvikelser mer noggrant, till exempel med hjälp av Kolada.
- Det finns ett bra stöd från projektledarna och kontaktpersonerna på SKR
- Mindre sårbart, många kommuner använder modellen så stöd finns att få.

Nackdelar:

- Det tar lite tid för både politiker och tjänstemän att sätta sig in i modellen
- Det behövs eventuellt skruvas på de egna processerna (kan ju också vara bra)
- Investeringsdelen i modellen inte helt optimal men det går att välja på vilken detaljeringsnivå man vill använda den
- Man blir beroende av SKR för uppdateringar av modellen mm
- Första året kräver mycket tid av ekonomerna.

Sammanfattningsvis är att kommunerna upplever att fördelarna överväger nackdelarna och att politiker, förvaltningschefer samt ekonomer är positivt inställda till modellen. Men det är viktigt med bred förankring tidigt för att skapa förståelse för modellen.

Resursbehov och kostnader

För att ingå i projektet är det en engångskostnad om 145 tkr. Det kommer debiteras under 2027. Till detta tillkommer kostnader för resor för två projektdeltagare (nio projektmöten, alla är dock inte fysiska). En årlig kostnad om 40 tkr tillkommer för uppdatering av prislappsmodellen.

I projektet ska minst två tjänstepersoner delta som arbetar med kommunens budget. Tid därutöver innebär operativt arbete i det interna projektarbetet.

Ekonomichef Maria Engmalm Wallsten föredrar ärendet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse prislappsmodellen BBER 2025-10-06
Bilaga ”Vad är prislappsmodellen”, SKR

Beslutet skickas till

Allmänna utskottet

BBER § 28 Ny skatteunderlagsprognos och information om regeringens budgetpropositionen för 2026 och höständringsbudget för 2025

Dnr KS 2025/7

Beslut

Budgetberedningen beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Information om aktuella ekonomiska förutsättningar baserat på ny skatteunderlagsprognos, regeringens budgetproposition och höständringsbudgeten för 2025.

Ekonomichef Maria Engmalm Wallsten föredrar ärendet.

BBER § 29 Utredningsuppdrag gällande investeringsbehov i centralköket

Dnr KS 2025/7

Beslut

Budgetberedningen beslutar

att lägga informationen till handlingarna,

att utredningen utöver tidigare uppdrag också bedömer hur befintlig kökskapacitet i hela kommunen kan möta framtida behov, samt

att utredningen ska slutrapporteras till kommunstyrelsen i budgetprocessen 2026.

Ärendebeskrivning

Budgetberedningen gav vid sitt sammanträde den 19 maj 2025 avdelningschefen för Kommunserviceavdelningen i uppdrag att utreda olika alternativ för att renovera kommunens centralkök.

Kommunens centralkök uppfördes under 1970-talet. Lokalerna har uppnått teknisk livslängd och bedöms vara slitna och inte längre ändamålsenliga. Genom åren har löpande underhåll och reparationer gjorts i lokalerna. Det bedöms dock inte vara tillräckligt att fortsätta reparera för att uppfylla de krav som finns på ändamålsenliga verksamhetslokaler med en god arbetsmiljö och att större åtgärder behöver vidtas. Utöver lokalernas skick har verksamheten utmaningar i att uppfylla de lagkrav som ställs på en säker produktion av specialkost, så kallat dietkök.

Utredningen har hittills fokuserat på tre alternativ som utgångspunkt, i utredningen har även en första inventering genomförts av nuläget.

1. Fortsatt löpande underhåll och successiva byten av maskiner.
2. Etappvis renovering.
3. Rivning av befintlig byggnad med nybyggnation av centralkök.

Under utredningen konstateras att ytterligare utredning behöver göras av fastighetens skick i sin helhet, för att kunna avgöra vilka åtgärder som är nödvändiga och i förlängningen vilket alternativ kommunen bör gå vidare med. Bland annat kommer fastighetens grund och konstruktion inspekteras mer ingående.

Avdelningschef för kommunserviceavdelningen Johanna Evegren föredrar ärendet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Uppdrag om utredning av centralkök, dat. 2025-09-29

Beslutet skickas till

Avdelningschef kommunserviceavdelningen
Kostchef